

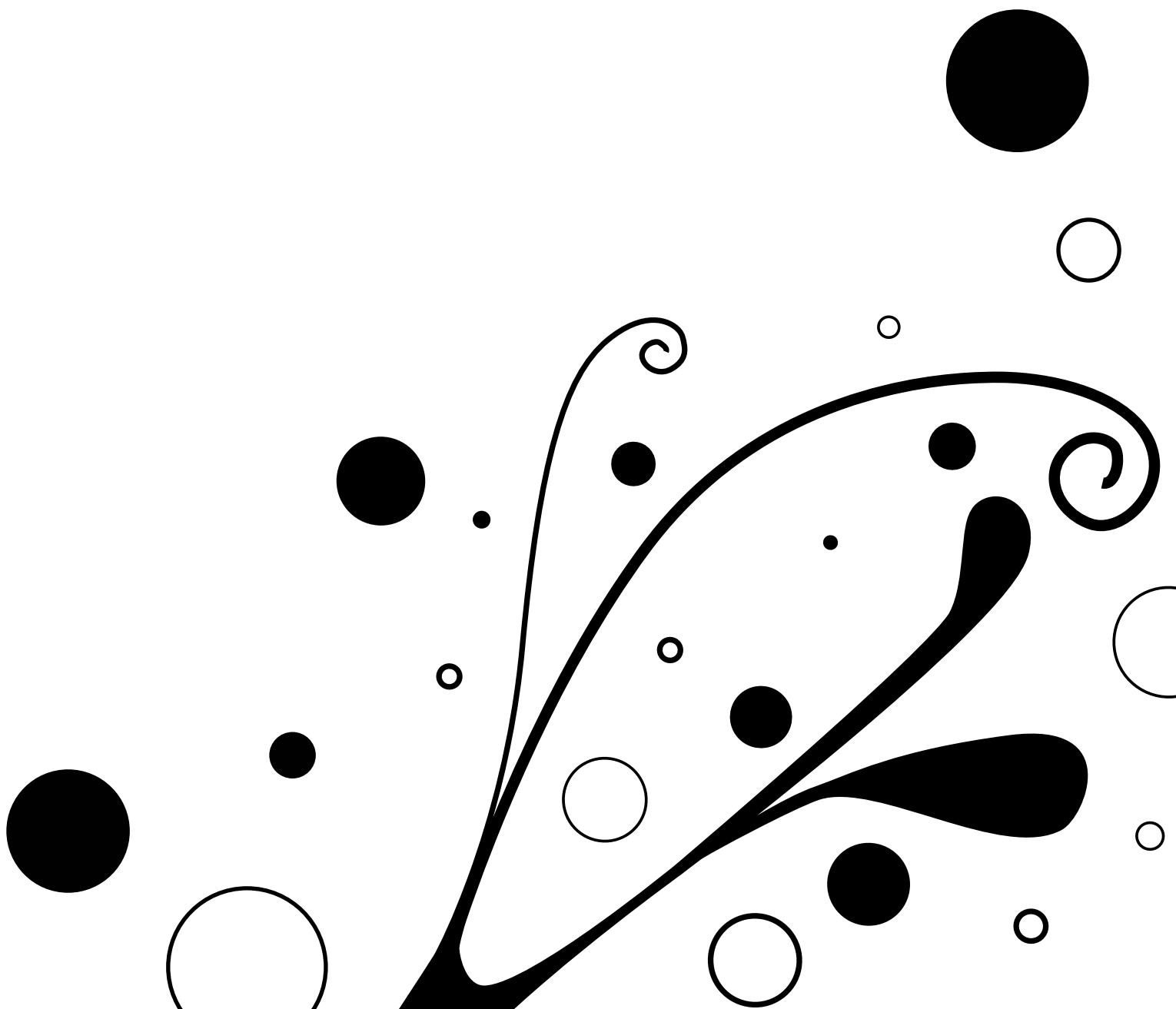

ÅND- & VIDEN I SKOLERNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION	5
OPLÆSNING AF DIGTE	6
GUD ELLER VIDENSKAB?	8
SKABELSESMYTER SOM SKYGGETEATER	9
ROSKILDES MØRKE FORTID - OVERTRO, SAGN, MYTER	10
UNDERVISNING I DET MØRKE RUM	12
SMAGSLØJERNE - MAD I MØRKE I SAMARBEJDE MED SLAGTERISKOLEN	13
LAV KUNST I MØRKET	14
FÅ BESØG AF CIRKUS NATURLIGVIS	15

INTRODUKTION

ÅND- & VIDENFESTIVAL I SKOLERNE

En gruppe entusiastiske og dedikerede lærere har udviklet ideer til undervisningsforløb inden for Ånd- & Videnfestivalens tema: Ild - lys og mørke. Det er blevet til spændende ideer til forløb om bl.a. Big Bang, astronomi, skyggeteater og fantasifulde ideer til historiske byvandring, undervisning i mørke og digtoplæsninger.

HVAD ER ÅND- & VIDENFESTIVAL?

Ånd- & Videnfestivalen er intet mindre end Roskildes helt nye – og helt egen – vinterfestival. Den finder sted d.12. og 13. februar 2010 i Roskilde og består af et ambitiøst sammensat program af aktiviteter og oplevelser for alle byens borgere.

Stændertorvet og byens gader bliver oplyst med ildsprudlende kunst og lys, der funkler i vintermørket. På byens forskellige scener er en vifte af videnskabelige og kulturelle begivenheder

Biblioteket omdannes til videnscenter, Stændertorvet syder af ild, Hestetorvet er fyldt med leg og konkurrencer, byens museer byder indenfor til en anderledes oplevelse og Roskilde Kommunes kulturbus har spændende kunstnere ombord, der kan komme på besøg på jeres skole. Der er et væld af aktiviteter, der rummer masser af viden og læring i nye og oplevelsesrige formidlingsformer

LAD DIT FAG UDFOLDE SIG PÅ SKOLEN OG I BYEN!

Dette er derfor en enestående mulighed for at kombinere interessant og anderledes undervisning med Ånd- & Videnfestivalen. Ikke mindst er der mulighed for at benytte sig af nogle af de enestående tilbud, der er for at sammenkoble undervisningen med de kulturelle og videnskabelige tilbud, der er i byen.

Samtidig er det en mulighed for, at jeres skole kan skabe en aktivitet eller et produkt i byen, der lader skolen og eleverne være en synlig og aktiv del af festivalen.

SKOLERNE ER VIGTIGE I ÅND- & VIDENFESTIVALEN

Skolerne er en meget vigtige for Ånd- & Videnfestivalen, da grundideen om festivalen handler om at kombinere læring og events, og skabe meningsfulde oplevelser, der vækker nysgerrigheden.

Undervisningsforløbene er tænkt som et idékatalog, men andre undervisningsforløb, som rammer emnerne er også meget velkomne. Ånd- & Videnfestivalen vil være behjælpelig med at synliggøre det arbejde, som sker på skolerne og ikke mindst, der hvor slutproduktet kan være en del af det offentlige rum og programmet.

I kan i februar forvente en enestående og utraditionel begivenhed, hvor formidling sættes i fokus gennem en række begivenheder, der sætter ånd og viden i fokus. Det er en meget central ambition, at festivalen bidrager med en interessant kulturel platform for skolerne i Roskilde Kommune, hvor elementer af forskellige faggrene udfoldes i et overraskende scenari.

Hvis I ønsker at deltage i aktiviteterne vil vi meget gerne hjælpe til, at jeres forløb kobles til Ånd- & Videnfestivalen på en interessant og lærerig måde!

OPLÆSNING AF DIGTE

FAG

Dansk

KLASSETRIN

7. - 8. Klasse

BESKRIVELSE

Forskellige betoning er udløser forskellige lyd- og lyseffekter

FORMÅL

- Oplæsning – give udtryk for følelser
- Tolkning
- Timing

FORBEREDELSE

Læsning af digte:

Dan Turell
Halfdan Rasmussen
Benny Andersen
Henrik Nordbrandt
Søren Ulrik Thomsen
Diverse sangtekster – herunder raptekster

HVAD SKAL DU BRUGE

- Lyd og lysanlæg
- Optageudstyr – evt. mobiltelefon

HVOR LANG TID TAGER UNDERVISNINGSFORLØBET?

6 – 10 timer

SÅDAN GØR DU

På klasseniveau:

Læsning og tolkning af digte med fokus på lys/mørke.
Træning af oplæsning med betoning og rytme ud fra tolkning

På gruppenniveau: (Hver gruppe består af 6 til 8 elever)
Klargøring og afprøvning af udstyr – vælg evt. en ansvarlig for hver gruppe.
Vælg digt.

Digtet klippes i stykker svarende til antal i gruppen

Oplæsning øves efter følgende model:

- Alle går rundt mellem hinanden mens de læser deres digtstykke op med forskellige betoning – vrede, angst, glæde, sorg osv.
  - Stå i rundkreds og læs digtstykke op med stigende betoning af fx vrede
  - Hver elev laver tre bevægelser der passer til deres digtstykke
  - Digtet samles til et hele og sluttes til lys- og lydanlæg
  - Der er desuden mulighed for at få en professionel fortæller fra Kulturbussen tilknyttet forløbet
- Kontakt: info@aand-viden.dk

MATERIALER

Evt. boglige eller elektroniske materialer, som kan bruges til dette forløb.

Dan Turell

Halfdan Rasmussen

Benny Andersen

Henrik Nordbrandt

Søren Ulrik Thomsen

Diverse sangtekster – herunder Raptekster

Lys- og lydanlæg

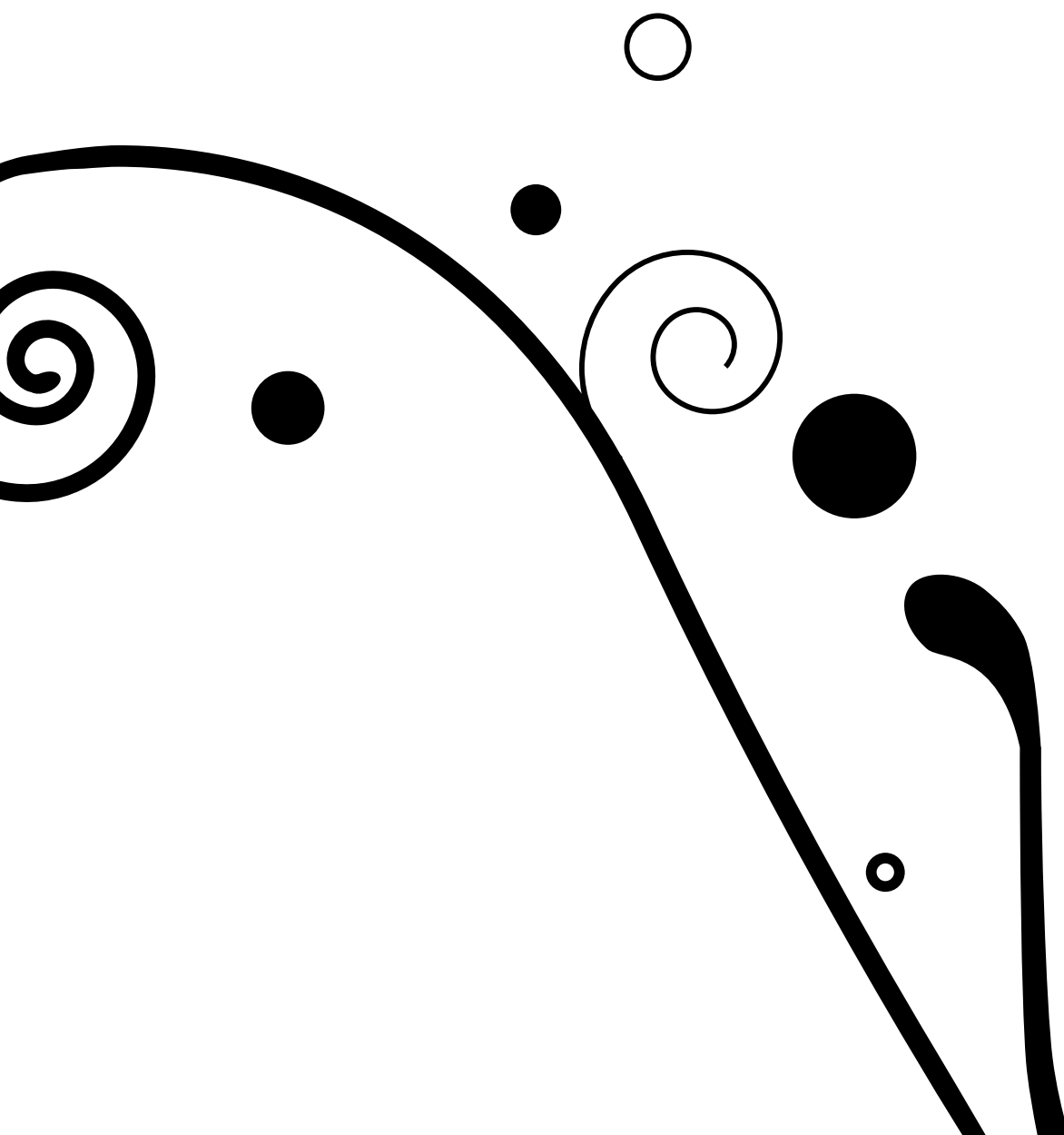
Mobiltelefoner

Digitale tavler til visning af oplæsning

SLUTPRODUKT/FESTIVAL

Dette kan munde ud i enten en forestilling, poetry slam, rap koncert, visuel udsmykning med ord.

Disse begivenheder kan finde sted på Gimle eller i klosterets Riddersal. Kontakt: info@aand-viden.dk.

GUD ELLER VIDENSKAB?

FAG

Geografi

KLASSETRIN

7-9.klasse

BESKRIVELSE

Big Bang har været en realitet, det er de fleste enige om. Men hvad skete der i splitsekundet inden Big Bang? Var det guds finger, som bragte lys ud af intethed og mørke?

Vi kender til lyset, som noget der kommer hver morgen, eller når vi tænder lyset om aftenen. Men hvornår kom lyset, det må jo have set "dagens lys" for første gang. Kan lys forsvinde og aldrig dukke op igen? Sorte huller i universet eksisterer, eller gør de? – de indeholder intet og derfor kan ingenting ej heller lys eksistere her. I dag tænker man solsystemer, som noget der engang blev skabt, og langsomt opsluges i såkaldte sorte huller.

FORMÅL

- Kende til Big Bang
- Få kendskab til hvad lys er (fotoner)
- Kendskab til sorte huller
- Filosofisk refleksion over skabelse og død

MATERIALER

- www.rummet.dk/universet
Her er der information og illustrationer af forskellige cyklusser i universet
- <http://www.dr.dk/DR2/VidenOm/Temaer/Universets+mysterier/20080625142459.htm>
- <http://www.cozmo.dk/wonder/movie/movie.html>
- Evt. boglige eller elektroniske materialer, som kan bruges til dette forløb

SKABELSESMYTER SOM SKYGGETEATER

FAG

Dansk og kristendom

KLASSETRIN

Mellemtrin

BESKRIVELSE

Arbejde med lys og mørke i skabelsesmyter og omsætte det visuelt til skyggeteater

FORMÅL

- Kendskab til myter som genre – den mundtlige fortælling
- Intertekstualitet
- Omsætte fortælling til symbol og billedsprog

FORBEREDELSE

Finde x antal skabelsesmyter.

Evt. invitere en fortæller ind i klasserummet

Klargøre materiale til skyggeteater

HVAD SKAL DU BRUGE

- Tekster
- Lagen eller lærred
- Lys – spotlamper
- Effekter – lyd og rekvisitter
- Evt. mikrofon

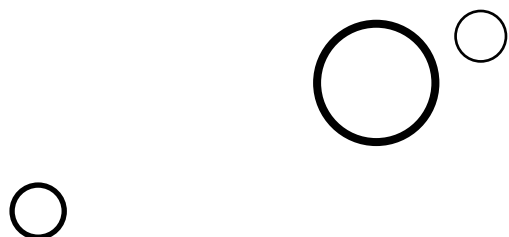
HVOR LANG TID TAGER UNDERVISNINGSFORLØBET?

2 uger

SLUTPRODUKT

Opførelse af skyggeteater i Riddersalen på Klosteret i Roskilde.

Kontakt: info@aand-viden.dk

ROSKILDES MØRKE FORTID - OVERTRO, SAGN, MYTER

FAG

Tværfagligt, religion, historie, dansk

KLASSETRIN

Indskoling - mellemtrin - overbygning

BESKRIVELSE

At designe en byvandring gennem Roskildes historie, sagn og myter

FORMÅL

- Skabe bevidsthed om den omverden man færdes i til daglig
- Lære mere om samtid, fortid og verdensbillede

FORBEREDELSE

Indsamle viden om Roskildes mange fortællinger og designe en eller flere vandringer gennem byen, som er sammenhængende og har en rød tråd i fortællingen.

HVAD SKAL DU BRUGE

- litteratur om Roskildes sagn og myter så som bøger af lokalhistoriker Lotte Fang (eksempelvis Roskilde sagn). Brug evt. elevweb til at søge litteratur og www.roskildebib.dk
- Finn Gaunå kan bruges som en ressourceperson til beskrivelser af rigtig mange steder i Roskilde (se link nedenfor)
- Roskilde By's historie 2 bind (Historisk samfund for Roskilde amt - Roskilde Museum)
- Roskildekrøniken og Saxo
- Lokalhistorisk arkiv i Roskilde er ligeledes en ressource
- Kort over byen
- Muligt websted: www.roskildehistorie.dk

HVOR LANG TID TAGER UNDERVISNINGSFORLØBET?

Kan gradueres fra en uge til 3 uger

SÅDAN GØR DU

Man kan vælge mange forskellige indgangsvinkler så som:

- Kirkevandring - Skt Ib's kirkeruin, Frue Kirke, Skt Laurenti kirkeruin - nøglen kan fås ved turistkontoret ved tårnet, Skt Jørgensbjerg
- Vandring til lokale kilder - Maglekilde (parkeringspladsen gammelt kilde kalkbrud, hvor kildekalk blev brugt til at bygge kirker både lokalt og udenfor), Skt Gertruds kilde, Skt Ibs kilde, Skt Hans kilde
- Kirkesagn
- Det underjordiske - krypten i Skt Laurenti Kirke og krypten i Danske Bank (kontakt banken for at aftale besøg)
- Vandring i folketroen - Helhest, Djævelens klør ved Stændertorvet, sort kat, Hekse m.m.
- Forfattervandring (lokal@roskildebib.dk) Ib Michael, Lise Nørgaard, Louis Pio, Gustav Wied, Rune T Kidde, Gudrun Eriksen, Jørn Jensen

MULIGE AKTIVITETER

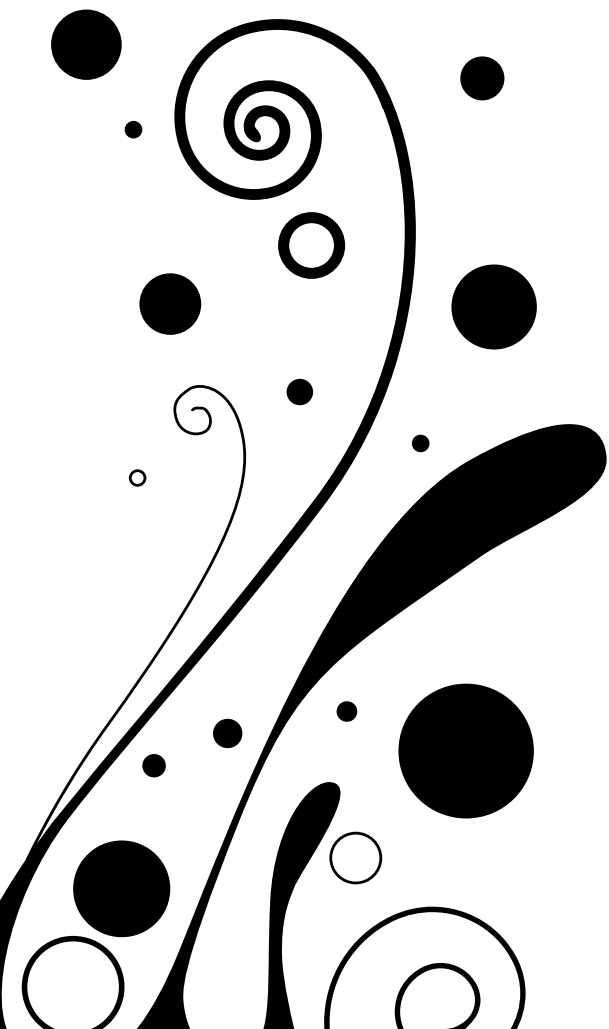
- Klassen kan vælge et sagn eller fortælling gruppevis, som de så arbejder med at gøre levende, med besøg på stedet, dramatisere historien, inklusiv lyd og lyseffekter. Arbejd med illustrationer af fortællingen.
- De kan også lave vandringer som et orienteringsløb, med poster og opgaver til andre klasser.

MATERIALER

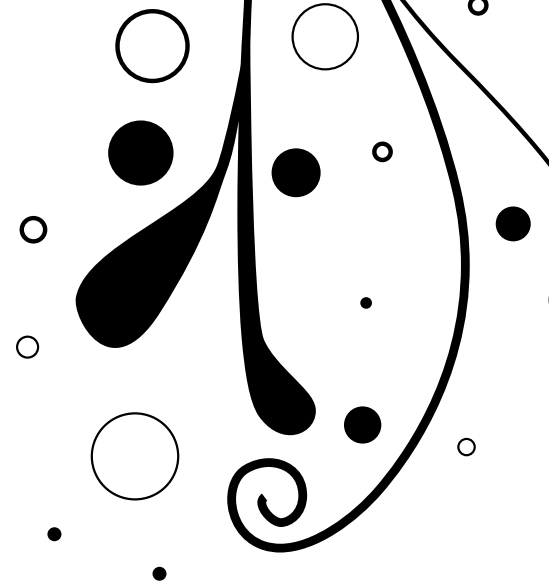
Se overfor

SLUTPRODUKT/FESTIVAL

Byvandring i Roskilde. Kontakt Ånd- & Videnfestival, hvis I er interesseret i en guide fra Roskilde Museum eller en fortæller fra Roskilde Kommunes Kulturbus kontakt: info@aand-viden.dk

UNDERVISNING I DET MØRKE RUM

FAG

Dansk, drama

KLASSETRIN

Alle

BESKRIVELSE

I et totalt mørkelagt rum udsættes eleverne for total stilhed, forskellige lyde og andre sanseoplevelser. Efter 20 min skal alle elever på skift fortælle om en drøm, de har haft.

De skal koble drømmefortællingerne med sanser: hvilke smage, lugte, følesanser, lyde passer til fortællingen. Fx hvordan lugter angst?

Til sidst fortæller alle – i mørket - om oplevelsen af at være og fortælle i et mørkt rum. Hvordan forholder man sig til hinanden i et mørkt rum (hvad bliver nemmere, sværere eller bare anderledes). Her vil fortælleren kunne have et tændt stearinlys foran sig, så mørket langsomt brydes.

FORMÅL

- Ved hjælp af sanser at udfordre sin oplevelse af rummet og det, der kan ske i rummet
- At gøre følelser begribelige med sprog. At nuancere elevernes sprog, ordforråd.
Give dem mulighed for at udtrykke indtryk

FORBEREDELSE

Kend eleverne godt! Er der nogen mørkerædte eller nervøse typer?
Find et egnet sted: totalt mørkelagt lokale eller et kælderlokale.
Hvor lang tid tager undervisningsforløbet?
6-10 timer afh. af slutprodukt

SÅDAN GØR DU

Se Beskrivelse

MATERIALER

Stearinlys, remedier til fremstilling af slutprodukt.

SLUTPRODUKT/FESTIVAL

Giv fysisk udtryk for de samlede erfaringer gennem billedkunst, dans, musik, fortælling, radioteater. Dette kan fremføres på Gimle eller i Riddersalen på Klosteret.

Kontakt: info@aand-viden.dk

SMAGSLØJERNE - MAD I MØRKE I SAMARBEJDE MED SLAGTERISKOLEN

FAG

Hjemkundskab, Idræt - andre fag med sanseforløb

KLASSETRIN

4.-6.klassetrin

BESKRIVELSE

Ernæringsassistenter fra Slagteriskolen har sammensat et forløb, hvor eleverne får mulighed for at prøve, hvordan det er at spise som blind og hvilke smagsoplevelser, der er forbundet med sanserne.

FORMÅL

- At lære eleverne om sansernes betydning for smagsoplevelsen
- At gennemgå grundlæggende elementer indenfor sensorik

FORBEREDELSE

Valgfrit

HVAD SKAL DU BRUGE

- X
- Y

HVOR LANG TID TAGER UNDERVISNINGSFORLØBET?

3 timer

SÅDAN GØR DU

Tilmelder din klasse på info@aand-viden.dk

SLUTPRODUKT/FESTIVAL

Dette forløb er relateret til den "blinde-restaurant" der etableres på det gamle slagteri på Køgevej af Slagteriskolen i Roskilde.

LAV KUNST I MØRKET

FAG

Billedkunst, kristendom, naturteknik

KLASSETRIN

0.-3.klasse

BESKRIVELSE

Lyskunstneren kommer med kulturbussen, og hjælper eleverne med at lave spændende, brændende og lærerig kunst.

FORMÅL

- Kendskab til ild
- Lysets betydning
- Lysets kraft

FORBEREDELSE

På klasseniveau:

Fortællinger om lys

HVAD SKAL DU BRUGE

Se Beskrivelse

MATERIALER

Det aftales med Ånd- & Videnfestival og kunstneren, hvilke materialer, der benyttes.

HVOR LANG TID TAGER UNDERVISNINGSFORLØBET?

3 timer

SÅDAN GØR DU

Du kan tilmelde klassen på info@aand-viden.dk

SLUTPRODUKT/FESTIVAL

Lysallé eller lysskulptur, der opsættes på skolen eller i Roskilde centrum ved Domkirken

FÅ BESØG AF CIRKUS NATURLIGVIS

FAG

Naturvidenskabelige fag

KLASSETRIN

5.-10. klasse

BESKRIVELSE

Cirkus Naturligvis giver 5.-10. klasse mulighed for et indblik i naturvidenskabens verden, hvor eleverne får lov til at røre ved eller lugte til naturens vidundere under kyndig vejledning af engagerede studerende. Under et besøg kan man fx se kemi-shows, måle lysets hastighed og lave prismer.

FORMÅL

- At lære om naturvidenskabelige fag på en ny og sjov måde
- Se interessante forsøg med lys og ild

FORBEREDELSE

Forberedelsen afhænger af det pågældende emne og kan variere fra lange emneforløb til korte introduktioner.

HVAD SKAL DU BRUGE?

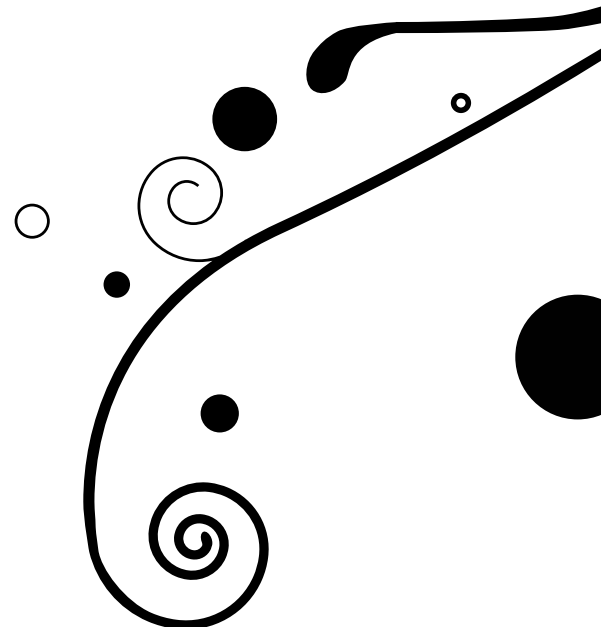
Dette aftales også med Cirkus Naturligvis

HVOR LANG TID TAGER UNDERVISNINGSFORLØBET?

2 timer

SÅDAN GØR DU

Der er mulighed for at få besøg af Cirkus Naturligvis i uge 6.
Du tilmelder din klasse/skole på info@aand-viden.dk

WWW.AND-VIDEN.DK

